

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/35/2014
Identifikačné číslo spisu:	4013200919
Dátum vydania rozhodnutia:	24.03.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4013200919.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a v právnej veci navrhovateľa: N.. K.O., narodený XX.XX.XXXX., bytom Y. Y. XXXX/XX, O., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, ul. 29. augusta 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne č. XXX XXX XXXX X - N.. a č. XXX XXX XXXX X - N.. zo dňa 25.06.2013, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/185/2013-126 zo dňa 10.01.2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/185/2013-126 zo dňa 10.01.2014 potvrdzuje.
Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) preskúmané rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X - N.. a č. XXX XXX XXXX X - N.. zo dňa 25.06.2013. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX O - N.. zo dňa 25.06.2013 odporkyňa priznala navrhovateľovi od dňa 29.11.2009 (listom Sociálnej poisťovne ústredie Bratislava zo dňa 18.10.2013 v súlade s § 209 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov /ďalej len „zákon o sociálnom poistení“/ bolo navrhovateľovi oznámené, že sa mení výroková časť tak, že sa mu priznáva starobný dôchodok od 05.01.2009) starobný dôchodok v sume 258,50 eur mesačne podľa § 65, § 274 a § 82 zákona o sociálnom poistení. Ďalej podľa § 82 zákona o sociálnom poistení a v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 413/2009 Z. z., ktoré ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky navrhovateľovi zvýšila starobný dôchodok od 01.01.2010 na sumu 266,40 eur mesačne a v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 404/2010 Z. z., ktoré ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky navrhovateľovi zvýšila starobný dôchodok od 01.01.2011 na sumu 271,20 eur mesačne. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X N.. zo dňa 25.06.2013 odporkyňa v súlade s § 66 ods. 3 zákona o sociálnom poistení zvýšila od 01. 11. 2011 starobný dôchodok na sumu 298,30 eur mesačne. Ďalej podľa § 82 zákona o sociálnom poistení a v súlade s

opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 344/2011 Z. z., ktoré ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky od 01.01.2012 zvýšila starobný dôchodok na sumu 308,20 eur mesačne a podľa § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 329/2012 Z. z. zvýšila starobný dôchodok od 01.01.2013 na sumu 319,40 eur mesačne.

V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol, že z dôvodu, že navrhovateľ za 23 rokov služobného pomeru poberá výsluhový dôchodok od 01.07.2002 (predtým od 01.05.1998 poberal výsluhový príspevok), odporkyňa musela pri výpočte sumy starobného dôchodku postupovať podľa Dohovoru č. 128, pretože tento je jediným právnym predpisom platným v slovenskom právnom poriadku, ktorý upravuje spôsob krátenia dávok sociálneho poistenia v prípadoch, ak žiadateľ o dávku poberá už skôr priznanú dávku z iného právneho titulu. Navrhovateľ namietal, že sa tretia časť tohto Dohovoru na neho nevzťahuje z dôvodu, že výsluhový príspevok nie je sociálnou udalosťou. V uvedenej súvislosti súd považoval za potrebné poznamenať, že odporkyňa pri výpočte starobného dôchodku postupovala zákonne, keď jeho sumu vypočítala aj podľa zák. č. 100/1988 Zb., aj podľa zák. č. 461/2003 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť od 01.01.2004 a navrhovateľovi tak priznala tú sumu starobného dôchodku, ktorá je vyššia. Zhodne zákonne postupovala aj pri zvýšení starobného dôchodku od jeho priznania za jednotlivé kalendárne roky v súlade s príslušnými opatreniami Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Krajský súd ďalej poznamenal, že ak Najvyšší súd SR čo i len v jednom svojom rozsudku, ktorý sa týka krátenia starobného dôchodku pri výsluhovom príspevku, vysloví právny názor, že starobný dôchodok sa musí krátiť podľa čl. 33 Dohovoru č. 128 pri výsluhovom príspevku, tento právny názor je pre postup odporkyne záväzný v jej ďalšej rozhodovacej činnosti. Súčasťou súdneho prieskumu bolo aj rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - N. zo dňa 25.06.2013, ktorým odporkyňa zvýšila starobný dôchodok navrhovateľa od 01.11.2011 podľa § 66 ods. 3 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia získané počas poberania starobného dôchodku. Pri zvýšení starobného dôchodku odporkyňa vychádzala zo súčtu súčtu jednej polovice osobných mzdových bodov získaných za obdobie dôchodkového poistenia počas poberania starobného dôchodku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty platnej ku dňu nasledujúcemu po zániku dôchodkového poistenia. Osobné mzdové body sa zisťovali osobitne za každý kalendárny rok, počas ktorého bol navrhovateľ dôchodkovo poistený a súčasne poberal starobný dôchodok. Jednotlivé osobné a všeobecné vymeriavacie základy sú uvedené vrátane osobných mzdových bodov v odôvodnení tohto rozhodnutia.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie zo dňa 25.02.2014 dôvodiac, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom žiadal najvyšší súd, aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší rozhodnutia odporkyne. Navrhovateľ má za to, že krajský súd umožnil odporkyni protizákonne aplikovať krátenie jeho starobného dôchodku v zmysle čl. 33 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach uverejneného v Zbierke zákonov napriek tomu, že poberá výsluhový príspevok, ktorý nie je výsluhovým dôchodkom podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ale je naďalej výsluhovým príspevkom a za výsluhový dôchodok sa len považuje. S teoretickou výškou starobného dôchodku, t. j. pred jeho krátením v zmysle Dohovoru čl. 128 navrhovateľ nemá námietky.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení zo dňa 24.03.2014 navrhuje rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní považuje za neopodstatnené, pričom ďalej poukázala na judikát R 55/2011, čl. 33 Dohovoru čl. 128 a ustanovenie § 274 ods. 2 zákona o sociálnom poistení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p.. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je nedôvodné. Rozhodol jednomyselne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 24.03.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo

opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 2501 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 33 ods. 1 písm. c) zákona č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov účinného do 30.04.1998, vojakom z povolania prepusteným zo služobného pomeru podľa § 26 ods. 1 písm. a) až c) a e) až g) a ods. 2 patrí výsluhový príspevok do 60 rokov veku vo výške 30 % platu, ak konali službu v ozbrojených silách po dobu najmenej 20 rokov. Táto výmera sa zvyšuje za 21. a každý ďalší ukončený rok služby o 1% platu.

Podľa § 89 ods. 3 zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov. výsluhové príspevky, na ktoré vznikol nárok podľa § 33 ods. 1 písm. c) zákona č. 76/1959 Zb. v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti, a zvyšujú sa od tohto dňa o 12%. Ak však bol poberateľ tejto dávky prijatý do služobného pomeru uvedeného v § 53 ods. 1, nárok na ňu zaniká dňom účinnosti tohto zákona.

Podľa § 125 ods. 13 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, výsluhové dôchodky priznané a vyplácané podľa § 89 ods. 2 a 3. § 91, § 92 ods. 2 a § 94 zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov v znení neskorších predpisov sa odo dňa účinnosti tohto zákona považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti, a od tohto dňa sa zvyšujú o 10%. Na výplatu týchto dôchodkov je príslušný útvar sociálneho zabezpečenia ministerstva alebo Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia. Výplata týchto dôchodkov sa financuje z osobitného účtu.

Z administratívneho spisu má najvyšší súd za preukázané, že navrhovateľ písomnou žiadosťou o dôchodok žiadal priznať starobný dôchodok pôvodne od 05.01.2010, kedy dosiahol vek 56 rokov. V prílohe č. 1 k žiadosti č. XXX XXXXXXXX/XX uviedol doby zamestnania, poistení a iných činností. Uviedol, že od 01.09.1969 do 29.08.1972 pracoval v Strojárskom a metalurgickom závode Dubnica nad Váhom, doba od 30.08.1972 do 31.08.1995 bola započítaná do výsluhového dôchodku, od 01.09.1995 do 31.07.2001 pracoval na Krajskom úrade Nitra, od 01.08.2001 do 31.08.2007 na Ministerstve vnútra SR Bratislava a od 01.09.2007 pracuje na Sekcii krízového manažmentu a civilnej ochrany MV SR Bratislava.

Zo spisového materiálu Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia Bratislava, ktorý bol súčasťou súdneho spisu mal súd za preukázané, že žiadosťou spísanou dňa 08.09.1995 navrhovateľ požiadal Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia Bratislava o priznanie výsluhového príspevku za výsluhu rokov od 01.09.1995. Rozhodnutím č. XXXXXXXXXXXXXXXX-P. zo dňa 26.09.1995 mu bol od 01.09.1995 priznaný výsluhový príspevok vo výmere 5.040,- Sk. Z listu Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia Bratislava zo dňa 11.11.2010 bol navrhovateľ informovaný, že výsluhový príspevok, ktorý mu bol priznaný od 01.09.1995 podľa § 33 zák. č. 76/1959 Zb. bol od 01.05.1998 podľa ust. § 89 ods. 3 zák. č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov pretransformovaný na výsluhový dôchodok a následne od 01.07.2002 v zmysle § 125 ods. 13 zák. č. 328/2002 Z. z. bol prevedený na výsluhový dôchodok podľa tohto zákona. Pre nárok na tento dôchodok bola zhodnotená doba poistenia:

od 30.08.1972 do 31.07.1974 - základná vojenská služba vo vojenskej škole I. ktg. funk.

od 01.08.1974 do 30.06.1975-dôstojník v ďalšej službe -II-

od 01.07.1975 do 31.08.1995-dôstojník z povolania --/--

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania odvolací súd skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - N.. a č. XXX XXX XXXX X N.. zo dňa 25.06.2013. V danej

veci odvolací súd posudzoval najmä otázku, či odporkyňa bola oprávnená krátiť priznanú dávku sociálneho poistenia starobný dôchodok, ak navrhovateľ súčasne poberá výsluhový príspevok priznaný podľa § 33 zákona č. 76/1959 Zb. účinného do 30.04.1998.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, konštatuje správnosť dôvodov na základe ktorých krajský súd rozhodol a pre zdôraznenie správnosti rozsudku dopĺňa v nadväznosti na navrhovateľove námietky ďalšie dôvody. V danom prípade sa odvolací súd stotožnil aj s právnym názorom uvedeným v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/214/2008 zo dňa 28.10.2009, ktorý bol uverejnený v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 5/2011 pod č. 55.

Pokiaľ § 125 ods. 13 zákona č. 328/2002 Z. z. výsluhové dôchodky (príspevky), na ktoré vznikol nárok podľa § 89 ods. 3 zákona č. 114/1998 Z. z. v spojení s § 33 ods. 1 písm. c) zákona č. 76/1959 Zb. používa termín „považuje sa“, podľa názoru odvolacieho súdu aj naďalej takýto príspevok za službu podľa § 125 ods. 13 zákona č. 328/2002 Z. z. má charakter štátnej sociálnej dávky a nie je výsluhovým dôchodkom podľa § 38 a nasl. zákona č. 328/2002 Z. z., hoci sa za taký dôchodok považuje. Z právnej úpravy možno vyvodíť, že cieľom zákona tu zrejme bolo zabezpečiť ďalšie poskytovanie dávok výsluhového zabezpečenia, ktoré zákon č. 328/2002 Z. z. nepozná, a ktoré neprevzal z predchádzajúcich právnych predpisov, týkajúcich sa výsluhového zabezpečenia policajtov.

V tejto súvislosti nemožno ponechať bez povšimnutia ani skutočnosť, že navrhovateľ ukončil výkon služby vojaka v roku 1995 a určenie výšky príspevku za službu § 33 ods. 1 písm. c) zákona č. 76/1959 Zb.) je rozdielne od spôsobu stanovenia výšky výsluhového dôchodku (§ 39 zákon č. 328/2002 Z. z.). Podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Vzhľadom na vyššie uvedený záver, podľa ktorého sa výsluhový príspevok za výsluhový dôchodok iba považuje, podľa názoru odvolacieho súdu odporkyňa konala zákonne, ak do obdobia dôchodkového poistenia započítala aj obdobie, ktoré bolo zhodnotené na poskytnutie výsluhového dôchodku a nepostupovala podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení. Len pre doplnenie, táto skutočnosť nebola medzi účastníkmi súdneho konania sporná, avšak odvolací súd považoval za dôležité túto skutočnosť zdôrazniť.

Z ustanovenia § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že právna úprava mala zabezpečiť, aby od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) výsluhový dôchodok i dávky výsluhového zabezpečenia považované za výsluhový dôchodok podľa § 125 ods. 23 zákona č. 328/2002 Z. z. plnili funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru ako dávka sociálneho zabezpečenia existujúca, či už samostatne alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Súčasne bolo cieľom zákona č. 328/2002 Z. z. dosiahnuť právny stav, podľa ktorého by pomerná výška výsluhového dôchodku bola vyššia, ako keby policajtom bola doba profesionálnej služby hodnotená len vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia. Z tohto zámeru teda vyplýva, že cieľom zákona bolo vytvorenie stavu, pri ktorom by súčet výsluhového dôchodku a starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia bol vyšší, resp. aspoň rovnaký ako suma starobného dôchodku poistenca, ktorý mal všetky doby zamestnania hodnotené len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia (zabezpečenia).

Odvolací súd poukazuje aj na skutočnosť, že v zmysle článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128), vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb. (ďalej len „Dohovor“), ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto

Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť (prežitie ustanoveného veku), môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

Z článku 33 ods. 2 Dohovoru podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že v prípade súbehu nárokov na starobný dôchodok tak zo všeobecného ako aj osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) je v zmysle Dohovoru možné starobný dôchodok zo všeobecného systému iba krátiť, a to najviac o sumu, ktorá neprevyšuje sumu výsluhového dôchodku (výsluhového príspevku považovaného za výsluhový dôchodok).

Výsluhový príspevok ako dávka sociálneho zabezpečenia považovaný za výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (zabezpečení) plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že na účely stanovenia výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, hodnotené na účely výsluhového príspevku. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu výsluhového príspevku, považovaného za výsluhový dôchodok.

Vzhľadom na vyššie uvedené právne závery, najvyšší súd rozhodol podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/1 85/2013-126 zo dňa 10.01.2014 potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1, § 246c ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ v konaní nebol úspešný a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.